

УДК 378:37.091.12.8-051:004

Городнича Лариса Віталіївна, Ольховик Марина Володимирівна,
Гергуль Світлана Миколаївна
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(Чернігів, Україна)

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Анотація. *Можливість дистанційного навчання у вищій школі суттєво урізноманітнилась розповсюдженням освітніх онлайн платформ англійською та українською мовами. Автори розкривають функціональні та видові особливості сучасних освітніх онлайн платформ. У статті описано особливості використання онлайн курсів My English Lab і Very Verified під час освітнього процесу майбутніх філологів.*

Ключові слова: *дистанційне навчання, онлайн платформи, майбутні філологи, вища школа, професійні компетентності.*

Городничая Лариса Витальевна, Ольховик Марина Владимировна,
Гергуль Светлана Николаевна
Национальный университет «Черниговский коллегиум» имени Т.Г. Шевченко
(Чернигов, Украина)

ОПЫТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ ПРИ ДИСТАНЦИОННОМ ОБУЧЕНИИ БУДУЩИХ ФИЛОЛОГОВ

Аннотация. *Возможность дистанционного обучения в высшей школе стала более разнообразной благодаря появлению и активному использованию образовательных онлайн платформ на английском и украинском языках. Авторы статьи раскрывают функциональные и видовые особенности образовательных онлайн платформ. В статье описан опыт использования онлайн курсов My English Lab и Very Verified для подготовки будущих филологов..*

Ключевые слова: *дистанционное обучение, онлайн платформы, будущие филологи, высшая школа, профессиональные компетентности.*

Larysa Gorodnycha, Maryna Olkhovyk, Svitlana Gergul
T.H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium"
(Chernihiv, Ukraine)

EXPERIENCE OF ONLINE PLATFORMS USAGE FOR FUTURE PHILOLOGISTS' DISTANCE TEACHING

Abstract. *The usage of educational online platforms both in English and Ukrainian has significantly improved the ability of distance learning at high school. The authors clarify functional and specific features of modern educational online platforms. The peculiarities of My English Lab and Very Verified implementation in future philologists' training have been described.*

Keywords: *distance learning, online platforms, future philologists, high school, professional competences.*

Питання використання сучасних онлайн платформ і цифрових технологій сьогодні не просто нагальне, але безпосередньо розглядається науковим світом як необхідна складова освітнього процесу вищої школи. При цьому актуальність цієї проблематики пов'язана, перш за все, з сучасними викликами світу, зокрема, з запитами ринку праці. Особливо доцільним це питання виявляється відносно філологічних спеціальностей, зокрема, під час викладання англійської мови. Аналіз літератури показує, що онлайн платформи більшість дослідників вважають необхідним інструментом у методичній роботі майбутніх вчителів і викладачів.

Учені К. Ванг (Університет Північної Айови) і Л. Вінстед (Каліфорнійський університет) у своїй праці «The Handbook of Research on Foreign Language Education in the Digital Age», справедливо зазначають, що мова – це середовище спілкування, формування ідей та думок, а сучасні технології найкраще сприяють ефективності вивчення англійської мови. Дослідники вважають, що викладач має бути наставником для своїх студентів, допомагати розвивати комунікативні вміння та навички, критичне мислення саме під час використання онлайн платформ [1, с. xxvii].

Мета статті – з'ясувати ефективність користування онлайн платформами при формуванні професійної компетентності майбутніх філологів, з метою ідентифікації позитивних аспектів їхнього використання в освітній діяльності.

Ми неодноразово у своїх роботах акцентували увагу на необхідності розробки ефективної методики формування професійної компетентності майбутніх філологів в умовах е-навчання, зокрема можливість створити власний блог та вести його двома мовами: українською та англійською [2, с. 155-156]. Е-навчання в дистанційних умовах дозволяє максимально урізноманітнити форми і відповідні технології оволодіння мовами, що наочно можна дослідити на прикладі використання сучасних освітніх онлайн платформ.

Вибір онлайн платформ для освітнього процесу повинен відповідати певним критеріям, розвиваючи професійні особливості базових освітніх компонентів. Зокрема, мова йде про дидактичні особливості навчання як стимулювання інтелектуальної активності студентів; підсилення навчальної мотивації; розвиток навичок самоосвіти, самоаналізу та рефлексії.

У роботах М. Іконнікової та О. Комочкової пропонується універсальна класифікація онлайн платформ шляхом виокремлення шести основних типів: 1) системи управління контентом та управління навчанням; 2) «прикладні програми» або додатки; 3) соціальні медіа; 4) програмне забезпечення для відео конференцій; 5) онлайн-курси; 6) сучасні лінгвістичні мультимедійні лабораторії [3, с. 128].

Спираючись в своїй роботі на класифікацію педагогічних засобів е-навчання професора Коваль Т.І., пропонуємо розглядати освітні онлайн платформи в якості навчально-контролюючих педагогічних програмних засобів. Такі засоби призначені для одержання і контролю знань, умінь і навичок студентами самостійно чи під керівництвом викладача з використанням дистанційних технологій навчання. Коваль Т. І. відносить сюди електронні посібники, розміщені на веб-сторінках викладачів, дистанційні курси, мультимедійні навчальні курси, комп'ютерні програми та електронні тренажери, розташовані на персональному комп'ютері чи в мережі інтернет [4, с. 22-23]. Сучасні освітні платформи складаються з великої кількості онлайн-курсів

мультидисциплінарного характеру і в більшості своїй викладаються принаймні українською та англійською мовами. В контексті вивчення англійської мови методично цікавим для процесу дистанційного навчання стають онлайн платформи, які пропонують навчання відповідно до вашого рівня володіння мовою. Обидві групи передбачають широкий спектр методичних можливостей дистанційної підготовки майбутніх філологів, зокрема, враховуючи фахові вподобання, різні спеціалізації та креативні технологічні знахідки в руслі soft skills.

До першої групи, онлайн платформ для вивчення англійської мови відноситься MyEnglishLab [5], яка уже декілька років поспіль використовується філологічним факультетом як на спеціальності, де англійська мова є базовою, так і на спеціальності, де вона є додатковою.

Платформа MyEnglishLab – це новий цікавий крок у системі вивчення англійської мови. Під час роботи з цією технологією провідна роль належить викладачу, який стає керівником і створює оптимальне середовище для вивчення мови. Викладач має можливість працювати з різними завданнями і надавати студентам змогу перевіряти і доповнювати свої знання на різних рівнях. У процесі роботи викладач надає доступ студентам до всіх можливих допоміжних ресурсів: аудіозаписи, відеоматеріали. Головний чинник ефективної роботи з MyEnglishLab – це інтерактивна діяльність викладача зі студентами, яка дає змогу розкрити і використовувати усі можливості платформи.

Виходячи з власного досвіду та результатів опитування студентів можемо навести такі переваги використання цієї онлайн платформи.

Її використання уможливило здійснення усіх видів зворотного зв'язку, визначених В.П. Безпальком, як-от: інформаційний; навчальний; вирішальний; результативний [6, с. 148-151]. Робота на платформі дуже дисциплінує студента завдяки системі дедлайнів для окремих завдань, а також системі тестів, для яких можна обрати тривалість виконання і кількість спроб. Важливою є функція самоконтролю під час освітнього процесу, яка дозволяє студенту одразу бачити результати у відсотках, та аналізувати власні помилки, а також платформа містить завдання, що надають можливість закріплення матеріалу, обговореного під час занять.

Окремо хочемо виділити завдання з усного і писемного мовлення. У межах онлайн платформи існує можливість записати свою відповідь і прослухати, передбачається низка креативних завдань, наприклад опис таблиць, ситуацій, які потребують логічної структури та змушують студента критично підійти до відповіді. Такі завдання дозволяють викладачу охопити під час освітнього процесу максимальну кількість професійних компетентностей, не тільки фахових, але й загальних. Відбувається формування критичного мислення, дослідницької здатності, робота в команді, креативність, комунікаційні навички, уміння представити інформацію у стислій усній або письмовій формі тощо [7, с. 26]. Важливою особливістю цієї платформи є блок завдань з вдосконалення фонетичних навичок, які дозволяють тренувати наголоси, вимову, і дозволяє викладачу одночасно виправляти помилки, додаючи приватні коментарі.

Платформу MyEnglishLab можна прив'язати до електронної пошти студента для отримання повідомлень про час виконання завдань і про нові завдання, відкриті викладачем. Також це спрощує процес пошуку теми та

вправи, яку необхідно виконати. Під час використання платформи викладач може додавати матеріали до окремого навчального модуля та створювати власні завдання.

Однією з найголовніших переваг, на думку викладачів та студентів, є можливість встановити критерії оцінювання завдань та процентне співвідношення відповідно до Болонської системи (ECTS). Це дає змогу викладачу не витратити час на переведення балів, а студентам одразу дізнаватися свою оцінку за модуль.

MyEnglishLab прив'язана до базового підручника, тому ми її використовуємо як додатковий інструмент для закріплення вивченого матеріалу або як елемент самостійної роботи студентів.

Друга група онлайн-курсів – це спеціалізовані курси, які викладаються як українською, так і англійською мовами і актуалізують, перш за все, фахові компетентності. Це дає можливість давати такі курси студентам під час дистанційного навчання, які безпосередньо не спеціалізуються на англійській мові, але мають дисципліну «Англійська мова за професійним спрямуванням». Таким онлайн-курсом, що ми використовували під час дистанційного навчання на філологічному факультеті став онлайн курс Very Verified.

«Very Verified: курс з медіаграмотності» [8] розроблений Радою міжнародних досліджень та обмінів IREX у партнерстві зі студією онлайн-освіти EdEra. Він є частиною проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», який впроваджується IREX за підтримки Посольства США та Посольства Великої Британії в Україні, у партнерстві з Академією Української Преси та Міністерством освіти та науки України.

Курс доступний двома мовами: українською та англійською. Саме це дозволило охопити велику кількість студентів і використати онлайн платформу для формування і загальної компетентності (як-от, медіаграмотність, критичне мислення), і професійної, в межах практики усного і писемного мовлення англійською мовою. Але у межах дисциплін "Практика усного та писемного мовлення" та "Англійська мова за професійним спрямуванням" проходження курсу відбувається лише англійською мовою. Цей курс є складовою самостійної роботи студентів з відповідного модуля, після проходження якого англійською мовою та отримання сертифікату, студенти отримують бали за самостійну роботу.

Можемо виділити дві суттєві переваги курсу. По-перше, головними героями навчання виступають молоді люди, які за стилем життя та поведінкою близькі студентській аудиторії, що є сильною мотиваційною складовою навчання. По-друге, курс є дуже зручним для дистанційного навчання, адже процес вивчення відбувається за допомогою різних гаджетів (телефон, планшет, нетбук, комп'ютер тощо), у зручний для студента час та у різних навчальних форматах, а саме: короткі статті та інформативні зображення, навчальні відео та статті, інтерв'ю, інтерактивні завдання, тести та додаткові матеріали. Проте деякі теми є дещо складними для засвоєння та потребують обговорення та рефлексії разом із викладачем на практичних заняттях.

Однією з особливостей онлайн-курсу, на яку хотілося б звернути увагу, є можливість налаштувати відео із субтитрами та обирати темп відтворення мовлення. А також корисним, на нашу думку, є систематизований тематичний

словник, якій допомагав студентам вдосконалювати лексичні навички більш ефективно, не витрачаючи час на пошук слів.

У процесі самостійного вивчення курсу студенти-філологи опанували навички усної та письмової англійської мови зі специфічною лексикою, зокрема, вчилися відрізняти факти від суджень та маніпуляцій, дізнавалися як працюють медіа, мали змогу критично аналізувати англомовну медіа-продукцію, створювати власний контент, наприклад, маніпулятивного характеру.

У результаті дистанційного навчання за допомогою освітніх онлайн платформ майбутніх філологів ми виявили багато різноманітних можливостей для реалізації освітньої програми. Це пов'язано і з технічними можливостями, які пропонуються в системі координат «викладач – студент», із змістовним наповненням дистанційного навчання англійської мови, коли суттєво збільшується лексико-стилістичне наповнення курсу, відбувається актуалізація загальних компетентностей і формування навичок, затребуваних сучасним ринком праці. А також використання освітніх онлайн платформ у дистанційному навчанні дозволяє майбутнім філологам отримати додаткові сертифікати, які можуть бути складовою неформальної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Wang C. and Winstead L., Handbook of research on foreign language education in the digital age. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.academia.edu/27181893/Handbook_of_Research_on_Foreign_Language_Education_in_the_Digital_Age
2. Городнича Л. В., Ольховик М. В. Теоретичні передумови використання інтернет-комунікації для формування іншомовної професійної компетентності майбутніх редакторів /Л. В. Городнича, М. В. Ольховик // Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2019. – № 4 (160). – С. 152-157.
3. Ikonnikova M. Modern online platforms and digital technologies in teaching linguistics in the higher education practice / M. Ikonnikova, O. Komochkova// Information Technologies and Learning Tools. – 2019 – Vol. 73, Iss. 5. – P. 125-134.
4. Навчання іноземної мови в умовах інформатизації шкільної освіти [Колективна монографія] / Коваль Т. І., Асоянц П. Г., Городнича Л. В., Кочубей Н.П. та інш. / заг. ред. Коваль Т.І. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2014. – 284 с.
5. My English Lab [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pearson.com/english/myenglishlab.html>
6. Беспалько В. П. Программированное обучение (дидактические основы) / Владимир Павлович Беспалько. – М.: Изд-во „Высшая школа”, 1970. – 300 с.
7. Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю. М. Рашкевича. – Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. – 80 с
8. Very Verified [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://verified.ed-era.com/ua>